

Skellefteå kommuns

Bokslut 2025

Särredovisning

VA

SAMHÄLLSBYGGNAD

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	4
Verksamheten	4
Viktiga händelser under året.....	4
Viktiga utvecklingstendenser	5
Framtidsfrågor	6
Finansiella mål.....	8
Ekonomi – Drift	9
Taxor.....	11
Verksamhetsmått	12
Finansiella rapporter	13
Redovisningsprinciper.....	13
Resultaträkning	16
Balansräkning.....	17
Noter	18
Not 1. Verksamhetens intäkter	18
Not 2. Verksamhetens kostnader	18
Not 3. Avskrivningar	19
Not 4. Finansiella intäkter	19
Not 5. Finansiella kostnader	19
Tillgänglighet	19

Definitioner

Kommunkoncern	Omfattar hela Skellefteå kommun, även de kommunägda bolagen
Kommun	Omfattar hela Skellefteå kommun men inte de kommunägda bolagen
Stadshuskoncern	Utgör Skellefteå kommuns samlade bolagskoncern där kommunens samtliga bolag ingår, med några mindre undantag

Förkortningar

Mdkr	Miljarder kronor
Mnkr	Miljoner kronor
Tkr	Tusen kronor

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

VA-verksamhetens uppdrag är att för våra VA-kunder leverera hållbara vattentjänster:

- Producera och distribuera dricksvatten
- Avleda och rena avloppsvatten
- Avleda dagvatten
- Producera och distribuera fordonsgas

Den kommunala VA-verksamheten är avgiftsfinansierad och bedrivs inom de VA-verksamhetsområden som kommunfullmäktige fastställt.

Skyldigheten att ordna med allmänna vattentjänster regleras i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten. Kommunfullmäktige har i samhällsbyggnadsnämndens reglemente delegerat ansvaret som huvudman för den allmänna VA-anläggningen till samhällsbyggnadsnämnden.

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av samhällsbyggnadsnämndens förvaltningsorganisation och samordnar funktioner för ledning, ekonomi och personal med övrig kommunal teknisk verksamhet i kommunen.

Kommunfullmäktige har beslutat om en VA-taxa som reglerar avgiftsuttaget för VA-kunderna. Kommunfullmäktige har även beslutat om kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna anläggningen, som reglerar det juridiska förhållandet mellan huvudmannen och VA-kunden

Viktiga händelser under året

Under året har beslut om indexjustering av VA-taxans bruksavgifter och anläggningsavgifter tagits av samhällsbyggnadsnämnden. Beslut som följer den delegation nämnden fått av kommunfullmäktige. Indexjusteringen innebär att bruksavgifterna höjs med + 2,1 % fr. o m 1 januari 2026, och att anläggningsavgifterna sänks med -0,3 % fr. o m samma tidpunkt.

Under året har beslut om reviderad prissättning av fordonsgas fattats, med koppling till kommunens pris på det förnybara drivmedlet hydrogenerad vegetabilisk olja (HVO) istället för diesel. Ny prissättning gäller från 1 januari 2026.

VA-verksamheten började i juni att installera nya digitala vattenmätare med start på Sörböle samt vid nyinstallationer. Övergången från analoga mätare beräknas ta mellan 8 och 10 år. Efter samhällsbyggnadsnämndens beslut om att VA-verksamheten får stänga av vatten vid utebliven betalning har arbete med "hot om avstängning" påbörjats, men brist på avstängningsventiler och tappkranar där fastighetsägarna kan hämta vatten har försvårat tillämpningen. För att minska behovet av avstängningsventiler och tappställen planeras ett försök med installation av strypventiler under våren 2026.

Arbetet med att stänga av dricksvatten för VA-kunder som inte betalat sina VA-fakturor, har gett ett positivt ekonomiskt utfall. Flera VA-kunder har ordnat inbetalning, så snart "hot om avstängning" meddelats.

En standardiserad avtalsmall för så kallat processvatten är framtagen. Syftet med mallen är att skapa förutsättningar för omhändertagande av nya förfrågningar, avseende leverans av processvatten, på ett likartat och rättssäkert sätt, bland annat genom skriftlig reglering av de särskilda villkor som då behöver gälla. Leverans av processvatten är inte något som kan sägas ingå i den kommunala VA-verksamhetens huvuduppdag, utan något som kan tillhandahållas i mån av möjlighet, med hänsyn till grunduppdraget som avser leverans av dricksvatten till hushållen. De särskilda förhållanden som gäller vid leverans av processvatten, behöver kvalitetssäkras på ett bättre sätt, bland annat genom tecknande av avtal – därför denna standardiserade avtalsmall.

Viktiga utvecklingstendenser

Investeringsbehovet i Skellefteå är stort, vilket utgör en utmaning för VA-verksamheten såväl ekonomiskt som resursmässigt. Den nya VA-taxan från 1 januari 2025 ska ge förutsättningar för ett balanserat driftresultat samt att hantera effekterna av ökade investeringar och att vårda VA-verksamhetens anläggningstillgångar. Framåt bedöms indexhöjningar som nödvändiga och samhällsbyggnadsnämnden beslutade i oktober om en indexhöjning fr.o.m. 1 januari 2026.

Under året har ett stort antal investeringsprojekt genomförts. Detta kräver resurser i olika faser, såväl i tidiga planyttranden som i projekterings- och genomförandefaser. Det ställer även krav på en proaktiv kompetensförsörjning där vi kan attrahera nya medarbetare och samtidigt behålla och utveckla befintliga medarbetare. Under året har flera projektledare rekryterats men verksamheten har fortsatt ett behov av externa resurser.

Under året har ett visions- och rikttningsarbete påbörjats, med utgångspunkt i kommunens vision och nämndens uppdragsplan, i syfte att ge avdelningen en gemensam kompass som skapar tydlighet, samsyn och långsiktig kraft i organisationen. Som ett led i arbetet har en kvalitetsledare rekryterats och en processkartläggning har påbörjats för att identifiera förbättringsområden. En underhållsstrategi har tagits fram, och projektet "Underhållsstrategi till operativt underhåll" har startats för att införa förebyggande underhåll.

Säkerhetsarbetet inom avdelning vatten och avfall, där VA-verksamheten ingår, har fortsatt fokus på att identifiera och åtgärda brister vid anläggningarna. Kris- och beredskapsplaner har reviderats och nya styrande dokument inom säkerhetsområdet har tagits fram. Arbetet med kontinuitetsplaner har inletts för att stärka förmågan vid störningar, och utbildningsinsatser har genomförts.

Det finns risk för minskade VA-intäkter på grund av konkurser och bygglov som inte leder till byggnation, inte minst efter Northvolts konkurs. Ett ökande problem är också att vissa fastighetsägare motsätter sig att betala avgifter. För att motverka detta informeras fastighetsägare tidigt, och informationen finns nu på kommunens webbplats.

Framtidsfrågor

■ Växtplats för hållbara och globala avtryck

Samhällsbyggnadsnämndens inriktningsmål om "Växtplats för hållbara och globala avtryck" kan beskrivas:

"Handlar om att verka för en cirkulär ekonomi, minskad klimatpåverkan och främjande av ekosystemtjänster inom nämndens ansvarsområde, som en tillväxtmotor för grön utveckling. Det ska bli enklare för invånarna att göra miljövänliga val. Realiseras exempelvis genom miljövänliga och ekonomiskt hållbara transporter, förebyggande arbete för att minska mängderna avfall, återbruk, energieffektivisering, övergång från reningsverk till resursverk samt fortsätta producera och distribuera fordonsgas. Nämnden fortsätter att arbeta för en fossilfri fordonsflotta till 2030 vilket kan uppnås med en kombination av olika drivmedel. Andelen fossilfria fordon i alla kommunens förvaltningar ska öka och primärt ska fordon som kan drivas med hållbara drivmedel upphandlas.

En annan del i arbetet mot det hållbara samhället handlar om att vårda och förädla de tillgångar som samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för, exempelvis VA-anläggningar, avfallsanläggningar samt kommunala gator och vägar. Handlar även om att anläggningsprojekten genomsyras av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet."

Den kommunala VA-verksamheten har som beskrivits en viktig del i att förverkliga nämndens inriktningsmål.

Den enskilt största utmaningen för att säkra grunduppdraget över tid är att systematiskt bearbeta den underhållsskuld som finns, dels i VA-ledningsnätet, dels i VA-anläggningar ovan jord, som produktionsanläggningar för dricksvatten och avloppsvatten.

För att lyckas med denna utmaning krävs såväl finansiella resurser som personella och organisatoriska resurser.

■ En plats att trivas på

Samhällsbyggnadsnämndens inriktningsmål om "En plats att trivas på" kan beskrivas:

"I en växande kommun skapas utmaningar med anledning av befolkningstillväxten. Utformningen behöver därtill ske med medborgarnas intresse i fokus, då kraven på tillgänglighet och säkerhet ökar såväl fysiskt som i nätverk och informationssystem. Arbetet präglas av helhetssyn och samarbete med olika intressenter, innanför och utanför kommunkoncernen.

Det kan för oss bland annat handla om att förbättra vägunderhållet med fokus på ytterområden och att skapa trygga och attraktiva färdvägar för de som går, cyklar och åker kollektivt. Det handlar också om att skapa jämlika mötesplatser och trygga utemiljöer för olika typer av aktiviteter i alla delar av kommunen, för alla åldrar samt att verka för en attraktiv stadskärna i Skellefteå och tätorterna. Det kan även innebära arbete med den digitala infrastrukturen såsom appar och hemsida för att förenkla vardagen för medborgarna."

Ovanstående beskrivning påverkar förstås också den kommunala VA-verksamheten, som är en del av samma utmaning. Kundkommunikationen och kundförståelsen behöver öka och anpassas till de krav som även VA-kunderna ställer, och förväntar sig.

För VA-verksamheten innebär också målet om "En plats att trivas på" att förutsättningarna finns för att uppfylla grunduppdraget, så att dricksvatten kommer i kranen varje morgon, att

avloppsvatten åker iväg när vi spolar på toaletten eller att dagvatten hanteras på bästa sätt i en tid av mer oförutsägbara väderhändelser.

För att lyckas med denna utmaning krävs såväl finansiella resurser som personella och organisatoriska resurser.

■ Betydande avtal och regelförändringar

VA-verksamhetens dialog med Trafikverket har intensifierats för att möjliggöra ett genomförandeavtal för VA-ledningar kopplat till Norrbotniabanan. Inriktningen är att Trafikverket inom sitt arbetsområde även ska utföra VA-arbeten. Fortsatta samtal följer om bland annat principer för kostnadsfördelning.

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen Västerbotten (MPD) har fastställt slutgiltiga villkor bland annat för utsläpp av totalfosfor för Tuvans avloppsreningsverk. Kommunen har överklagat beslutet, som vid laga kraft kräver omfattande och kostsamma investeringar.

Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter (LIVSFS 2022:12) gäller från 2023 med övergångsbestämmelser till 1 januari 2026 och implementerar EU:s dricksvattendirektiv. Direktivet har medfört stora arbetsinsatser inom avdelningen under året för att uppfylla omfattande krav på kundinformation och kontinuerlig rapportering om pris, kvalitetsparametrar, beredningssätt och läckage.

Under året har kommunfullmäktige fattat beslut om Svenskt Vattens nya föreskrifter för användning av den allmänna VA-anläggningen.

Finansiella mål

Taxe- och avgiftsfinansierade verksamheter är kommunala enheter som i sin helhet finansieras genom externa taxor och avgifter. Verksamheterna ansvarar för:

- Hela det ekonomiska resultatet (intäkter minus kostnader)
- Avskrivning på genomförda investeringar
- Ränteberäkning av löpande betalningsströmmar
- Andel av centraladministration

Målsättningen är därför att VA-verksamhetens taxor och avgifter årligen ska spegla den verkliga självkostnaden. Avgifterna måste minst alltid jämna ut sig under ett 3-årsperspektiv. Reglering mellan åren sker genom verksamhetens eget kapital som även kan vara ett överuttag av avgifter, vilket i sådana fall leder till en skuld till abonnentkollektivet.

Den kommunala VA-verksamheten i Skellefteå kommun har långfristiga skulder som vid bokslut 2025 uppgår till 1 668 miljoner kr. Detta kan jämföras med återanskaffningsvärdet, som kan bedömas till >20 000 miljoner kr. Återanskaffningsvärdet beskriver de investeringar som skulle vara nödvändiga om alla kommunala VA-anläggningar inom Skellefteå kommun skulle behöva återuppföras igen.

Eftersom de långfristiga skulderna endast motsvarar <10 % av återanskaffningsvärdet, så belastas dagens VA-kollektiv med låga kapitalkostnader. Situationen kan också beskrivas som att >90 % av VA-anläggningen är bokföringsmässigt avskriven och därigenom saknar ekonomiskt värde.

En högre bokförd långfristig skuld är att föredra, eftersom de avskrivningar som görs respektive år, då bättre kan möta de nya kapitalkostnader som uppstår, via nya återinvesteringar i VA-anläggningen. I ett längre scenario skulle gjorda planmässiga avskrivningar under ett budgetår, kunna motsvara de avskrivningar som följer av de nyinvesteringar som gjorts under samma budgetår. VA-kollektivets ekonomi skulle då vara i finansiell balans, vad gäller hantering av kapitalkostnader.

Investeringsbehovet för den kommunala VA-verksamheten i Skellefteå motsvarar >200 miljoner kr/år, inom överskådlig framtid. En jämförelse med branschorganisationen Svenskt Vattens investeringsprognos för VA-verksamheter i Sverige (2022) ger, översatt till Skellefteå kommun, en investeringsnivå på ca 240 miljoner kr per år, till 2040. Denna investeringsrapport uppdateras vart tredje år. Nästa rapport presenteras våren 2026.

Möjligheter till fondering av medel beskrivs i vattentjänstlagen LAV07, och dess förarbeten.

I Skellefteå har fondering av VA-medel endast nyttjats en gång, i samband med projekt "Ny vattenförsörjning för Skellefteå centralort med omkringliggande samhällen". Denna fond har numera lösts upp och inga kvarstående medel finns.

En statlig utredning benämnd "VA-beredskapsutredningen, SOU 2024:82", publicerades i december 2024. I denna utredning presenteras bland annat förslag på ökade och förenklade möjligheter till fondering av medel, i syfte att stärka VA-verksamheternas finansiella möjligheter att hantera nödvändiga investeringskostnader.

Ekonomi – Drift

Ekonomisk utveckling 2023 - 2025

År/mnkr	2025	2024	2023
Omsättning	318,7	259,1	237,8
Driftkostnader (exkl. personal)	-138,3	-128,2	-137,5
Personalkostnader	-74,9	-70,5	-58,8
Avskrivningar	-44,0	-40,3	-39,0
Finansiella poster	-35,4	-32,5	-14,8
Totala kostnader	-292,6	-271,5	-250,1

VA redovisar sammantaget en ökning av intäkterna med drygt 59 miljoner jämfört med föregående år vilket har sin grund i den höjda VA-taxan. Jämfört med budget ligger intäkterna däremot 6,5 miljoner lägre. Detta beror på lägre försäljningsintäkter från biogas till följd av ett relativt lågt dieselpriis samt lägre volym såld fordonsgas. Det förklaras också av lägre intäkter från VA-taxan. Situationen med utflyttning istället för beräknad befolkningsökning har påverkat de rörliga avgifterna och ligger till grund för lägre intäkter än väntat.

Övriga kostnader är 10 miljoner kronor högre jämfört med föregående år där kostnad för kundförlust till följd av Northvolts konkurs samt ökade konsultkostnader i samband med säkerhetsarbete är en stor del av förklaringen.

Övriga kostnader är däremot 11 miljoner kronor lägre än budgeterat. Att kostnader blev lägre än väntat beror till stor del på förseningar i planerade investeringsprojekt, med försenade driftkostnader till följd. Elkostnader ligger lägre, främst på grund av lägre priser men också minskad förbrukning tack vare mild väderlek och arbete med effektiviserade processer. Även kemikaliekostnader är lägre än budgeterat. Arbete med att optimera processer i avloppsreningsverken har gett resultat och bidrar tillsammans med svag vårflood till en minskad förbrukning. En del i förklaringen är också ojämna beställningsintervall, vilket ger naturliga variationer i utfall mellan åren. Återinförd avdragsrätt för punktskatt har också bidragit till lägre kostnader.

Personalkostnader har ökat med drygt 4 miljoner kronor jämfört med föregående år vilket förklaras av rekryteringar och normala löneökningar.

Tillkommande anläggningar ger ökade kostnader för både avskrivningar och internränta vilket avspeglas i något högre kostnader jämfört med föregående år för dessa poster.

Med årets överskott återställer VA det negativa egna kapitalet vid ingången av året till ett positivt eget kapital med cirka 1 miljon kronor. Även kommande år finns planerade överskott. Dessa är nödvändiga för att möta fortsatt ökade kapitalkostnader, som i sin tur följer av ett fortsatt stort investeringsbehov.

Ekonomi – Investeringar

VA-verksamheten har en förbättrad nyttjandegrad av investeringsmedel tack vare ökad framdrift i projektens olika faser. Detta beror i sin tur på ett målmedvetet förbättringsarbete samt utökade resurser vilket har gett utslag i de tre senaste årens utförandegrad. Verksamheten har utöver beslutad budget kunnat utföra ytterligare investeringsprojekt finansierat genom investeringsinkomster i form av VA-anläggningsavgifter. Då dessa investeringsinkomster kom in successivt under året har verksamheten inte hunnit nyttja dem fullt ut.

Ytterligare anledningar till avvikelsen beror på förbättringsbehov i planeringsarbetet där förbättringsarbete pågår, samt att enstaka ledningsprojekt haft lägre kostnader än budgeterat. Ännu en del i förklaringen är att projektet Ökad leveranssäkerhet Ursviken/Skelleftehamn inte upparbetat alla tilldelade medel under året. Projektering av etapp 4 pågår och samtliga medel för 2025 och 2026 kommer att upparbetas under 2026 och 2027.

Investeringar miljoner kronor, jmf 2024 samt budget och utfall 2025

År/kategori i investering	Utfall 2024	Budget 2025	Utfall 2025	Avvikelse 2025
Investeringar i ledningsnät mm	83,8	89,8	78,7	11,1
Övriga VA-investeringar	43,7	37,6	30,0	7,6
Inkomster nya Serviser	-29,0	-20,1	-20,1	0
Investeringar, totalt	98,5	107,3	88,6	18,7

Årets nettoinvesteringar uppgår till 88,6 miljoner kronor, knappt 19 miljoner kronor lägre än budget. Investeringsverksamheten uppvisar därmed samma höga utförandegrad som fjolåret, sammantaget 83%.

VA-verksamhetens investeringsprojekt har en bra framdrift under året. Anledningen till avvikelse är lägre kostnader i ett fåtal ledningsprojekt, samt förskjutningar i tidplanen för projektet Ökad leveranssäkerhet. Det finns också en utmaning i att hålla en hög utförandegrad i projekt som finansieras via anläggningsavgifter, då de inkomster som kommer in sent under året sällan hinner nyttjas under samma år.

Efter tre år med markant ökande inkomster från nya serviser till följd av kraftig expansion i Skellefteå uppgår årets inkomster till 20 miljoner kronor, vilket är 9 miljoner kronor lägre än föregående år. För 2026 förväntas anslutningsavgifterna bli betydligt lägre, som en följd av att det byggs mindre vilket leder till färre nyanslutningar.

Det finns fortsatt ett stort investeringsbehov, vilket kommer att innebära ökade kapitalkostnader. VA-taxan måste därför balanseras så att verksamheten har förmåga att bära de ökade kostnaderna.

Summa investeringar 2021 - 2025

År/mnkr	2025	2024	2023	2022	2021
Investeringar	88,6	98,5	92,6	99,6	52,9

Taxor

VA-taxan består av två huvuddelar.

Dels anläggningsavgifter som är engångsavgifter vid anslutning av fastigheten till kommunal VA-försörjning. Anläggningsavgifter kan också uppstå om fastighetens nyttjande av kommunala vattentjänster förändras. Dessa avgifter (intäkter) periodiseras under 50 år till VA-verksamhetens driftbudget.

Dels brukningsavgifter som är årliga avgifter. Brukningsavgifterna debiteras till VA-kunderna 6 gånger / år, och bokförs inom VA-verksamhetens driftbudget. Brukningsavgifterna består av fasta avgifter och rörliga avgifter. Avgiftsnivåerna är beroende av vilka vattentjänster respektive VA-kund nyttjar, och vilka vattenvolymer som konsumeras.

Kommunfullmäktige har tidigare beslutat att till samhällsbyggnadsnämnden delegera möjlighet att justera VA-taxan kopplat till konsumentprisindex (KPI). Denna möjlighet nyttjas i de perioder då den övergripande taxenivån är rätt, och indexjustering räcker för att nå fortsatt balans mellan intäkter och kostnader.

Hur de olika taxorna är konstruerade framgår på kommunens hemsida. Den nya VA-taxans konstruktion, från och med 2024, följer i stort Svenskt Vattens publikation P120, vilket säkerställer form och juridik.

Verksamheten arbetar efter en långsiktig ekonomisk plan som bland annat innebär justering av VA-taxan utifrån nämnda konsumentprisindex. Syftet är att säkerställa en ekonomi i balans som kan hantera ökade kapitalkostnader kopplat till kommande nödvändiga investeringar i VA-verksamheten.

Verksamhetsmått

Ökad mängd omlagda ledningar och motsvarande minskning i nylagda ledningar har sin grund i att fokus under året legat på förnyelse av befintligt nät. Antalet vattenläckor är lägre än föregående år vilket visar på positiva effekter av reinvesteringsarbetet. Antal avloppsstopp ligger visserligen högre än föregående år, men kan naturligt variera något mellan åren och sett över en längre tidsperiod är trenden positiv.

Producerad mängd dricksvatten minskade vilket främst förklaras av lägre förbrukning till följd av utflyttning samt som en positiv effekt av minskade vattenläckor. Slutligen uppmättes klart lägre nivå av renad mängd avloppsvatten, vilket till störst del förklaras av minskade snömängder och temperaturförhållanden under året vilket gett ett lägre inflöde.

Nyckeltal

Typ av nyckeltal	2025	2024	2023
Vattenledningar, km	1 046	1 044	1 042
Spillvattenledningar, km	820	819	817
Dagvattenledningar, km	441	440	440
Nylagda ledningar, m	4 736	7 750	22 650
Omlagda ledningar, m	8 925	6 000	8 420
Antal vattenläckor	42	53	50
Antal avloppsstopp	186	139	189
Producerad mängd vatten, tm ³	6 471	7 937	8 150
Renad mängd avloppsvatten, tm ³	8 371	9 538	9 029

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Självkostnadsprincipen och VA-taxan

Enligt kommunallagen får kommuner inte ta ut högre avgifter än vad som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som tillhandahålls (självkostnadsprincipen). Huvudregeln är att kommunfullmäktige beslutar om alla taxor och avgifter.

I Skellefteå kommuns riktlinjer för god ekonomisk hushållning finns reglerat att samtliga taxor och avgifter, däribland VA-taxan, ska följa verksamheternas kostnadsutveckling. Nämnderna har skyldighet att löpande jämföra avgifter med andra kommuner samt att ge förslag på möjliga taxe- och avgiftsförändringar. Samtliga taxor och avgifter, inklusive förslag på förändringar, ska tydligt framgå av nämndernas budgetförslag.

För att möta verksamheternas kostnadsutveckling ska taxor och avgifter vara indexreglerade. VA-verksamheten nyttjar konsumentprisindex (KPI).

Konsumentprisindex är valt för att ge bästa möjliga korrelation till de prisförändringar som påverkar den kommunala VA-verksamheten. Inom kommunal verksamhet där personalkostnaderna är betydande väljs ofta prisindex för kommunal verksamhet (PKV), men eftersom personalkostnaderna inom den kommunala VA-verksamheten endast uppgår till ca 25 % av alla kostnader behövs ett index som bättre korrelerar till övrig kostnadsutveckling i samhället, därför konsumentprisindex (KPI 1980=100).

För taxe- och avgiftsfinansierade verksamheter ska de årliga avgifterna spegla den verkliga självkostnaden. När VA-verksamhetens taxe- och avgiftsintäkter överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet. När differensen är tillfällig återförs medlen de närmaste tre åren genom taxesänkning eller nödvändiga kostnadsökningar. När VA-verksamheten visar underskott och det inte finns någon skuld till abonnentkollektivet regleras underskottet mot eget kapital.

Periodisering av anslutningsavgifter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anslutningsavgift. Anslutningsavgifterna skall täcka avskrivningar på nyinvesteringar i VA-anläggningen, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning (såsom fakturering, kommunikation med kund, inspektion med mera). Den del av anslutningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen). Detta sker under en tid av 50 år, vilket motsvarar ett genomsnitt av avskrivningstider, i förhållande till komponentavskrivning. Den del som avser att täcka direkta kostnader intäktsförs direkt (2 % schablon) över resultat-räkningen.

Fördelning av gemensamma kostnader

Skellefteå kommuns VA-verksamhet är en del av samhällsbyggnadsnämnden varför olika resurser är samordnade i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas dessa gemensamma kostnader till VA-verksamheten. Enligt Vattentjänstlagen (§ 50) skall principerna för denna fördelning framgå av särredovisningen:

Typ av gemensam resurs	Fördelningsnyckel	Kommentar
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	Fördelning i förhållande till omsättning	
Gemensamma kostnader, kommunledningskontor samt förvaltningen support och lokaler	Fördelning i förhållande till omsättning	
Kundtjänst, ekonomicenter och lönecenter	Efter beräknat nyttjande	Betalning för antal tjänster
Ledningsfunktion (förvaltningschef, ekonomi, HR)	Fördelning utifrån antal chefer i verksamheten	Betalning kopplat till chefsstöd
IT och telefoni	Antal datorer, antal abonnemang	
Informationsenheten	Efter beräknat nyttjande	
Lokaler	Nyttjad yta	
Gemensam gashantering från Tuvans avloppsreningsverk (kommunal VA-verksamhet) och Skellefteå biogasanläggning (kommunal avfallsverksamhet)	Kostnader fördelas 1/3 på VA-verksamheten, 2/3 på avfallsverksamheten Löner (viss personal har sin tjänst fördelad mellan VA-verksamhet och avfallsverksamhet) fördelas från 60/40 % till 80/20 % på VA/Avfall.	I enlighet med beslut i dåvarande tekniska nämnden, TN § 285 2009-12-14

Materiella anläggningstillgångar

En anläggningstillgång, med en ekonomisk livslängd på minst tre år och ett värde på minst ett prisbasbelopp (exklusive moms), ska klassas som investering. En samlad anskaffning av inventarier och kapitalvaror till ett sammanlagt värde överstigande två prisbasbelopp ska klassas som investering.

Investeringar som sker inom ramen för ett EU-projekt eller annat samarbetsprojekt med andra externa finansiärer, ska alltid följa de regler som gäller i Skellefteå kommun. Innan en investering genomförs ska alltid ägandet av tillgången efter projekttiden vara utredd.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Anläggning	Avskrivningstid
Vatten och avloppsledningar	70 år
Byggnader, vattenverk, avloppsverk och grundvattenbrunnar	50 år
Vattenmätare, maskiner och andra tekniska anläggningar	10 -25 år
Inventarier, verktyg, fordon och installationer	3-20 år

Skellefteå kommun följer gängse rekommendation om hur tillgångar ska skrivas av och hur tillgångar ska delas upp i komponenter. Komponentavskrivningar tillämpas på alla anläggningar med ett anskaffningsvärde på minst 3 mnkr.

Ränta beräknas på anläggningens bokförda värde motsvarande den procentsats som används som internränta i respektive årsbudget. Kommunens internränta följer Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) internränta som redovisas av SKR i början på året innan det aktuella budgetåret.

Resultaträkning

RESULTATRÄKNING, mnkr	Not	2025	2024
Verksamhetens intäkter	1	319	259
Verksamhetens kostnader	2	-248	-199
Avskrivningar	3	-44	-40
Summa Verksamhetens nettokostnader		27	20
Finansiella intäkter	4	0	0
Finansiella kostnader	5	-1	-32
Årets resultat		26	-12

Balansräkning

BALANSRÄKNING, mnkr	2025	2024
TILLGÅNGAR		
Anläggningstillgångar		
Materiella anläggningstillgångar	1670	1 519
Summa anläggningstillgångar	1670	1 519
 Summa tillgångar	 1670	 1 519
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital		
Eget kapital	-25	-13
Årets resultat	26	-12
Summa eget kapital	1	-25
 Skulder		
<i>Långfristiga skulder</i>		
Lån i kommunen	1476	1 368
Investeringsbidrag och anslutningsavgifter	192	176
Summa långfristiga skulder	1668	1 519
 <i>Kortfristiga skulder</i>		
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1	0
Summa kortfristiga skulder	1	0
 Summa eget kapital och skulder	 1670	 1 519

Noter

Belopp i mnkr

Not 1.	Verksamhetens intäkter	2025	2024
	Brukningsavgifter	303,9	244,0
	Anslutningsavgifter	20,1	29,0
	Övriga intäkter	10,6	11,5
	Periodisering anslutningsavgifter avgår med	-19,9	-28,8
	Årets periodiserade intäkt anslutningsavgifter	0,2	0,2
	Periodisering intäkt anslutningsavgifter från tidigare år	3,7	3,2
	Upplösning investeringsfond	0,0	0,0
	Summa verksamhetens intäkter	318,7	259,1

Not 2.	Verksamhetens kostnader	2025	2024
	Material	-14,9	-11,4
	Personalkostnader	-74,9	-70,6
	Lokal- och markhyror	-3,5	-3,3
	El, energi, vatten	-14,2	-17,4
	Fastighetskostnader	-20,9	-21,3
	Förbrukningsinventarier	-13,9	-13,8
	Rep och underhåll	-5,8	-4,6
	Drivmedel och transporter	-15,8	-15,3
	Övriga tjänster (A)	-48,0	-40,0
	Övriga kostnader	-1,3	-1,0
	Summa verksamhetens kostnader	-213,2	-198,7
	varav internt fördelade kostnader*:		
	Personal	-5,1	-5,1
	Administration	-15,5	-14,5
	Tele, kommunikation, IT kostnader	-6,7	-4,6
	Summa internt fördelade kostnader	-27,3	-24,2

(*Se redovisningsprinciper för en beskrivning av fördelningsprinciper)

(A) Övriga tjänster avser följande poster

Tele- och IT kommunikation
Administrativa tjänster
IT-tjänster (systemdrift, licenser, program etc.)
Konsulttjänster
Larm- och bevakningstjänster inklusive brandskydd
Vatten- och kemitekniska analystjänster
Försäkringar
Avgifter till branschorganisationer
Avgifter för kurser och utbildningar

Not 3.	Avskrivningar	2025	2024
	Byggnader, tekniska anläggningar	-43,6	-39,9
	Maskiner och inventarier	-0,4	-0,4
	Summa verksamhetens kostnader	-44,0	-40,3

Not 4.	Finansiella intäkter	2025	2024
	Transaktionsränta	0,0	0,0
	Summa finansiella intäkter	0,0	0,0

Not 5.	Finansiella kostnader	2025	2024
	Internränta	-34,9	-32,2
	Transaktionsränta kostnad	-0,5	-0,3
	Summa finansiella kostnader	-35,4	-32,5

Tillgänglighet

Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.

www.skelleftea.se